

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 27. november 2007
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2007-730-0504
Dok.: CKV40906

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

betænkning nr. 1488/2007 om dansk straffemyndighed

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Betænkning nr. 1488/2007 om dansk straffemyndighed har været sendt i høring hos:

Den særlige Klageret, Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Politiforbundet i Danmark, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Institut for Menneskerettigheder, Retssikkerhedsfonden, Dansk Retspolitisk Forening, Danske Regioner, Kommunernes Landsforening, Børns Vilkår, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Red Barnet, Amnesty International, Dansk Røde Kors og Dansk Ungdoms Fællesråd.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

2. Bemærkninger til Jurisdiktionsudvalgets betænkning

2.1. Generelt

Den Særlige Klageret, Østre Landsret, Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Dansk Retspolitisk Forening, Kommunernes Landsforening og Børnerådet har ingen bemærkninger til betænkningen.

Retssikkerhedsfonden anfører, at retssikkerhedsmæssige hensyn generelt taler for at være varsom med at udvide dansk straffemyndighed til også at omfatte handlinger, der har fundet sted i udlandet. Retssikker-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

hedsfonden henviser bl.a. til de bevisproblemer, der kan opstå i sådanne sager, og til risikoen for, at dansk strafferetsplejes høje krav om ikke at domfælde en uskyldig ikke lader sig opretholde fuldt ud i sager om lov-overtrædelser begået i udlandet.

Retssikkerhedsfonden anfører endvidere, at det så vidt muligt bør være op til lovgiver at fastsætte, hvornår der kan straffes i Danmark. Retssikkerhedsfonden advarer mod den foreslåede udvidelse af dansk straffemyndighed, idet dette efter Retssikkerhedsfondens opfattelse vil gøre det nødvendigt for anklagemyndigheden at ”reparere” på utilsigtede virkninger ved at opgive påtale eller frafalde tiltale i sager, som ikke skønnes at burde retsforfølges.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det næppe muligt at udforme lovregler, der udtømmende opregner ethvert tilfælde, som bør være omfattet af dansk straffemyndighed.

Anklagemyndigheden har også i dag mulighed for på grundlag af bl.a. reglerne om påtaleopgivelse og tiltalefrafald at undlade påtale, hvis sagens gennemførelse efter en konkret vurdering skønnes at ville medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt. I andre tilfælde, hvor det fornødne bevismæssige grundlag findes at være til stede, vil det være op til domstolene at afgøre, om en konkret sag er omfattet af reglerne om dansk straffemyndighed.

Straffesager om forbrydelser begået i udlandet vil fortsat skulle behandles efter de samme bevisbyrdeprincipper mv., som gælder for andre straffesager. Lovforslaget ændrer ikke ved, at det som hidtil vil være op til anklagemyndigheden at føre det fornødne bevis for domfældelse. Kravene til beviset for tiltaltes skyld slækkes heller ikke, selv om det efter omstændighederne kan være forbundet med vanskeligheder for anklagemyndigheden at føre bevis for handlinger foretaget i udlandet.

2.2. Det aktive personalprincip

2.2.1. Kredsen af personer omfattet af det aktive personalprincip

Amnesty International støtter forslaget om at udvide området for dansk straffemyndighed på grundlag af det aktive personalprincip (dvs. i forhold til handlinger foretaget i udlandet af personer med en nærmere tilknytning til Danmark) til også at omfatte personer med et ”lignende fast ophold” her i landet (som bopæl).

Advokatrådet finder, at det bør præciseres, hvilke personer der har et sådant ”lignende fast ophold”, så det med tilstrækkelig sikkerhed kan fastslås, hvem der er omfattet af den foreslåede udvidelse.

Efter de gældende regler om dansk straffemyndighed kan Danmark på grundlag af det aktive personalprincip retsforfølge handlinger, som er foretaget i udlandet af en person, der er dansk statsborger eller er bosat i den danske stat. Med lovforslaget foreslås det i overensstemmelse med Jurisdiktionsudvalgets anbefalinger, at personkredsen udvides til også at omfatte personer, som har ”lignende fast ophold” her i landet.

Den personkreds, der er omfattet af udvidelsen, er nærmere beskrevet under pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Som anført i bemærkningerne indebærer forslaget, at en person, der ikke har intentioner om at etablere en permanent bopæl her i landet, vil kunne være omfattet af dansk straffemyndighed, hvis vedkommende faktisk har befundet sig i Danmark i en vis længere periode. Desuden vil et ganske kortvarigt ophold i Danmark (som i dag) efter omstændighederne kunne begrunde dansk straffemyndighed, hvis det er tilsigtet at være mere varigt.

Udtrykket ”lignende fast ophold” vil som anført i lovforslagets bemærkninger således f.eks. omfatte personer, der uden at have bopæl her i landet befinder sig i Danmark på et længerevarende ophold eller med henblik på et længerevarende ophold. Dette vil f.eks. efter omstændighederne kunne være tilfældet i forhold til personer, der opholder sig her i landet i forbindelse med behandling af deres ansøgning om opholdstilladelse. Udtrykket vil endvidere efter omstændighederne bl.a. omfatte personer, der opholder sig i Danmark på grundlag af ”tålt ophold”, under prøvelse af en beslutning om udvisning eller under behandling af en ansøgning om humanitær opholdstilladelse. Turister og andre personer med kortvarigt ophold her i landet vil ikke være omfattet af den foreslåede udvidelse af personkredsen.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til straffelovens § 7).

2.2.2. Fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed i tilfælde, hvor både gerningsmand og offer har dansk tilknytning

Advokatrådet kan ikke støtte forslaget om generelt at se bort fra kravet om dobbelt strafbarhed i sager, hvor både gerningsmand og offer har tilknytning til Danmark. Advokatrådet finder konsekvenserne af en sådan regel uoverskuelige og anfører bl.a., at forslaget ikke er baseret på kon-

krete overvejelser om, hvilke handlinger der er så grove, at kravet om dobbelt strafbarhed bør fraviges.

Advokatrådet finder endvidere forslaget retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, idet forslaget bl.a. omfatter situationer, hvor det er tilfældigt, om en dansk statsborgers handling rammer en anden dansk statsborger. Efter Advokatrådets opfattelse bør det ikke være overladt til anklagemyndigheden i disse tilfælde at sortere de sager fra, som ikke med rimelighed bør retsforfølges i Danmark.

Landsforeningen af beskikkede advokater finder det generelt betænkeligt at afskaffe kravet om dobbelt strafbarhed som betingelse for at retsforfølge udlandshandlinger. Landsforeningen anfører, at en afskaffelse af dette krav kan medføre den ”spejlvirkning”, at andre lande kriminaliserer handlinger begået i Danmark, selv om forholdet ikke er strafbart efter dansk ret.

Landsforeningen finder ikke, at der er et praktisk behov for den foreslåede regel, idet det næppe er nogen større opgave for anklagemyndigheden at indhente oplysninger om de relevante straffebestemmelser, der gælder efter lovgivningen i gerningslandet.

Retssikkerhedsfonden anfører, at kravet om dobbelt strafbarhed som betingelse for at retsforfølge udlandshandlinger er et særdeles vigtigt og fundamentalt retsprincip. Kravet bør ikke fraviges, medmindre der foreligger overordentligt tungtvejende grunde hertil.

Retssikkerhedsfonden har i princippet ingen indvendinger imod forslaget om at se bort fra kravet om dobbelt strafbarhed i sager, hvor både gerningsmand og offer har tilknytning til Danmark. Retssikkerhedsfonden finder imidlertid ikke, at der er et praktisk behov for en sådan regel, idet langt de fleste lande kan straffe for stort set de samme forbrydelser, der er strafbare efter dansk lovgivning.

Amnesty International støtter forslaget om at se bort fra kravet om dobbelt strafbarhed i de nævnte sager.

Justitsministeriet er enig med Jurisdiktionsudvalget i, at hvis både gerningsmanden og ofret har dansk tilknytning, kan forbrydelsen efter omstændighederne have en sådan reel tilknytning til Danmark, at der kan være grundlag for at behandle sagen ved en dansk domstol på grundlag af dansk lovgivning, uanset om forholdet også er strafbart i gerningslandet, og uanset om det i det enkelte tilfælde måtte være tilfældigt for ger-

ningsmanden, om han eller hun har rettet sin handling mod et dansk offer.

Selv om den pågældende handling er strafbar efter gerningslandets lovgivning, kan sagen have en så stærk tilknytning til Danmark, at det forekommer unødvendigt at bruge ressourcer på at fastslå det nærmere indhold af den udenlandske lovgivning for at afklare, om der konkret foreligger dobbelt strafbarhed. Som eksempel herpå kan nævnes, at en dansk statsborger begår en forbrydelse mod en anden dansk statsborger (f.eks. vold) under begges ferieophold i udlandet.

Justitsministeriet er også enig med udvalget i, at dansk straffemyndighed i de omhandlede tilfælde ikke bør være betinget af, at gerningsmanden har kendskab til ofrets tilhørsforhold til Danmark. Anvendelsen af jurisdiktionsregler er således i almindelighed ikke betinget af, at gerningsmanden har haft kendskab til de omstændigheder, som medfører, at der er dansk straffemyndighed. I de praktisk mest relevante tilfælde vil en dansk gerningsmand dog formentlig normalt være klar over, at ofret også er dansk.

Forslaget om, at der skal være dansk straffemyndighed uden krav om dobbelt strafbarhed, hvis både gerningsmand og offer har dansk tilknytning, omfatter også tilfælde, hvor handlingen ikke har været rettet specifikt mod et dansk offer, men der vil typisk være dobbelt strafbarhed i sager af denne karakter, og en sådan sag vil typisk også blive retsforfulgt af gerningslandets myndigheder. I sager, hvor den danske gerningsmand har rettet handlingen specifikt mod et dansk offer, vil forslaget imidlertid kunne sikre, at der er mulighed for at gennemføre en straffesag, selv om sagen ikke følges op i gerningslandet.

Anklagemyndigheden vil i overensstemmelse med de almindelige regler om påtaleopgivelse og tiltalefrafald efter omstændighederne kunne undlade at rejse en dansk straffesag om handlinger, der er foretaget i udlandet. Dette indebærer ikke, at det er overladt til anklagemyndigheden frit at afgøre, om man ønsker at rejse en dansk straffesag. Ligesom i andre straffesager vil undladelse af at rejse en sag i tilfælde, hvor sagen ikke forfølges i gerningslandet, normalt kun komme på tale, hvis sagens gennemførelse vil medføre vanskeligheder, omkostninger eller behandlingstider, som ikke står i rimeligt forhold til sagens betydning og den straf, som i givet fald kan forventes idømt.

Det vil efter Justitsministeriets opfattelse ikke være betænkeligt, hvis andre lande har modsvarende regler om straffemyndighed for handlinger

foretaget i Danmark af og mod personer med tilsvarende tilknytning til vedkommende land i kraft af statsborgerskab eller bopæl mv.

Forslaget indebærer, at en dansk straffesags afgørelse i de ovenfor omhandlede tilfælde ikke vil skulle afvente, at anklagemyndigheden indhenter oplysninger om lovgivningen i gerningslandet med henblik på at afgøre, om der foreligger dobbelt strafbarhed. Navnlig i forhold til fjernreliggende lande med et anderledes retssystem vil det i praksis ofte kunne være tidskrævende at skaffe de fornødne oplysninger. En efterprøvelse af kravet om dobbelt strafbarhed forudsætter endvidere klarhed over sagens omstændigheder, for at der på grundlag heraf og af den indhentede viden om det pågældende lands lovgivning kan ske en korrekt subsumption efter både dansk lovgivning og gerningslandets lovgivning. Dette vil ofte kræve, at det endelige bevistema i sagen er kendt.

2.3. Det passive personalprincip

Retssikkerhedsfonden udtrykker tvivl om, hvorvidt folkeretten tillader en stat at udøve straffemyndighed på grundlag af det passive personalprincip, dvs. i tilfælde, hvor en forbrydelse er begået i udlandet over for statens egne borgere.

Amnesty International støtter forslaget om at udvide området for dansk straffemyndighed på grundlag af det passive personalprincip, således at straffemyndigheden også kommer til at omfatte alvorlige forbrydelser begået i udlandet over for danske ofre. Amnesty International finder imidlertid, at forslaget ikke kun bør omfatte personer, der på gernings-tidspunktet har tilknytning til Danmark i form af statsborgerskab mv., men også personer, der (først) har en sådan dansk tilknytning på tidspunktet for sigtelsen af gerningsmanden.

Amnesty International finder endvidere, at den foreslåede bestemmelse også bør omfatte tortur begået over for danske ofre.

Der er efter Justitsministeriets opfattelse et reelt behov for at sikre mulighed for retsforfølgning i Danmark, hvis ofret for en forbrydelse i udlandet har dansk tilknytning, og omstændighederne f.eks. peger i retning af, at en straffesag mod gerningsmanden i gerningslandet ikke vil blive gennemført på en måde, der i tilstrækkelig grad beskytter det danske offer, eller hvor en sag ikke er højt prioriteret i gerningslandet, f.eks. fordi gerningsmanden (og ofret) ikke længere befinder sig i gerningslandet.

Det passive personalprincip anerkendes af flere lande som grundlag for i et vist omfang at udøve straffemyndighed i tilfælde, hvor statens egne borgere har været ofre for forbrydelser i udlandet. Efter Justitsministeriets opfattelse kan det i overensstemmelse hermed ikke lægges til grund, at folkeretten generelt er til hinder for at udøve straffemyndighed på grundlag af dette jurisdiktionsgrundlag. Justitsministeriet finder endvidere ikke, at det foreliggende forslag kan anses for at gå videre end til, idet straffemyndighed på grundlag af det passive personalprincip alene skal gælde i tilfælde, hvor personer med dansk tilknytning i udlandet har været udsat for alvorlig kriminalitet, som også er strafbar efter gerningslandets lovgivning.

Justitsministeriet er enig med Jurisdiktionsudvalget i, at en udvidelse af dansk straffemyndighed på grundlag af det passive personalprincip kun bør omfatte tilfælde, hvor den danske stat har en aktuel legitim interesse i at sikre danske statsborgere mv. et værn mod forbrydelser i udlandet, dvs. hvis ofrets danske tilknytning foreligger på gerningstidspunktet. Efter Justitsministeriets opfattelse vil det være for vidtgående generelt at udstrække et sådant værn til tilfælde, hvor ofret først efterfølgende har opnået dansk tilknytning. Bortset fra de tilfælde, hvor der gælder en folkeretlig forpligtelse hertil, kan den danske stat efter Justitsministeriets opfattelse ikke anses for at have en legitim interesse i på grundlag af det passive personalprincip at retsforfølge forbrydelser begået i udlandet af udlændinge over for personer uden dansk tilknytning på gerningstidspunktet.

Straffelovrådet forventes at afgive betænkning i begyndelsen af 2008 vedrørende den strafferetlige behandling af tortur. På grundlag af betænkningen vil regeringen senere i denne folketingssamling fremsætte et forslag om ændring af straffeloven, hvor der også vil blive taget stilling til spørgsmålet om dansk straffemyndighed i forhold til tortur begået over for danske ofre.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til straffelovens § 7 a).

2.4. Folkedrab mv.

Amnesty International støtter forslaget om dansk straffemyndighed i forhold til handlinger omfattet af statutten for Den Internationale Straffedomstol (folkedrab mv.), men finder, at bestemmelsen desuden bør omfatte handlinger omfattet af FN's torturkonvention. Endvidere bør be-

stemmelsen også omfatte folkedrab mv. begået over for ofre med dansk tilknytning på tidspunktet for sigtelsen.

Da der er tale om de mest alvorlige krænkelse af menneskerettighederne, finder Amnesty International, at bestemmelsen bør kunne anvendes i forhold til folkedrab mv. begået forud for ikrafttrædelsestidspunktet.

Amnesty International finder endelig, at der i tilknytning til en ny jurisdiktionsbestemmelse bør gennemføres en udtrykkelig kriminalisering af folkedrab mv.

Justitsministeriet finder ikke grundlag for at medtage tortur i den foreslåede bestemmelse om straffemyndighed i forbindelse med folkedrab mv. For så vidt angår handlinger omfattet af torturkonventionen følger dansk straffemyndighed således allerede af forslaget til straffelovens § 8, nr. 5 (om Danmarks folkeretlige jurisdiktionsforpligtelser), i det omfang lovovertrædelsen er begået af en person, som er dansk statsborger, eller som faktisk befinder sig her i landet (og ikke udleveres). Hvis alene ofret har tilknytning til Danmark, vil retsforfølgning i nogle tilfælde i stedet kunne ske på grundlag af det passive personalprincip, jf. herom ovenfor under pkt. 2.3, hvor også spørgsmålet om tidspunktet for ofrets tilknytning til Danmark er nærmere omtalt.

Det må afgøres efter almindelige principper, i hvilket omfang de foreslåede ændringer af reglerne om straffemyndighed vil kunne anvendes i forhold til handlinger foretaget forud for ikrafttrædelsestidspunktet. Det kan efter Justitsministeriets opfattelse ikke antages at være i strid med disse principper at anvende en udvidet straffemyndighed bl.a. i tilfælde af folkedrab mv., hvor det pågældende forhold var strafbart både i gerningslandet og i Danmark på gerningstidspunktet.

For så vidt angår kriminaliseringen af folkedrab mv. i dansk ret henvises til lov nr. 132 af 29. april 1955 om straf for folkedrab og til militær straffelovs § 36 om bl.a. straf for forsætlig brug af "krigsmiddel eller fremgangsmåde, hvis anvendelse er i strid med en af Danmark tiltrådt mellemfolkelig overenskomst eller med folkeretlig sædvaneret". I det omfang folkedrab mv. ikke er omfattet af folkedrabsloven eller militær straffelov, må forholdet anses for dækket af straffelovens bestemmelser om bl.a. drab, vold, voldtægt, frihedsberøvelse og ulovlig tvang. Folkedrab mv. er således allerede kriminaliseret i dansk ret efter bestemmelser, der giver mulighed for at udmåle passende straffe.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til straffelovens § 8 og § 8 a), og § 8 (ikrafttræden).

2.5. Forsøg og medvirken

Rigsadvokaten tilslutter sig forslaget fra Jurisdiktionsudvalgets flertal om dansk straffemyndighed i forhold til forsøgs- og medvirkenshandlinger foretaget her i landet med tilsigtet eller indtrådt fuldbyrdelse i udlandet, mens **Advokatrådet** anfører, at flertallets forslag mangler en konkret begrundelse. Advokatrådet efterlyser i den forbindelse en afklaring af, hvilke forsøgshandlinger forslaget tager sigte på. Advokatrådet tilslutter sig på den baggrund i stedet mindretallets forslag, som efter Advokatrådets opfattelse er det mindst vidtrækkende. **Landsforeningen af beskikede advokater** støtter ligeledes mindretallets forslag.

Retssikkerhedsfonden tilslutter sig også mindretallets argumentation, men foreslår (modsat mindretallet), at der også i de tilfælde, hvor gerningsmanden *har* dansk tilknytning, bør gælde et krav om dobbelt strafbarhed i forhold til forsøgs- og medvirkenshandlinger foretaget her i landet med tilsigtet eller indtrådt fuldbyrdelse i udlandet. Et sådant generelt krav om dobbelt strafbarhed bør dog efter Retssikkerhedsfondens opfattelse kunne fraviges i sager om forsøg og medvirken vedrørende kvindelig omskæring og seksuel udnyttelse af børn.

For så vidt angår grundlaget for dansk straffemyndighed i forhold til forsøgs- og medvirkenshandlinger foretaget her i landet med indtrådt eller tilsigtet fuldbyrdelse i udlandet, finder Justitsministeriet ligesom Jurisdiktionsudvalgets flertal, at der bør lægges afgørende vægt på, at der er tale om strafbare handlinger, der er foretaget på dansk territorium. En strafbar forsøgs- eller medvirkenshandling, der er foretaget af en gerningsmand her i landet, bør derfor lokaliseres til Danmark.

Efter Justitsministeriets opfattelse bør danske myndigheder således generelt på grundlag af territorialprincippet kunne gribe ind over for enhver strafbar handling – herunder forsøgs- og medvirkenshandlinger – foretaget på dansk territorium, uanset om gerningsmanden har dansk statsborgerskab eller bopæl mv. eller er helt uden tilknytning til Danmark, bortset fra den faktiske tilstedeværelse på gerningstidspunktet. Det bør efter Justitsministeriets opfattelse også gælde i forhold til forsøgs- og medvirkenshandlinger, hvor handlingen er rettet mod fuldbyrdelse af en forbrydelse i udlandet, og uanset om forholdet også er kriminaliseret i det pågældende land.

Dansk straffemyndighed i sager om forsøgs- og medvirkenshandlinger foretaget her i landet med indtrådt eller tilsigtet fuldbyrdelse i udlandet vil efter lovforslaget være betinget af, at der er tale om forsøg på eller medvirken til et forhold, som er strafbart efter en dansk straffebestemmelse, der også skal iagttages i udlandet (eksterritorial gyldighed).

I øvrigt vil strafansvaret være betinget af, at de generelle betingelser for at pålægge straf for forsøg og medvirken efter dansk ret (jf. navnlig straffelovens §§ 21-24) er opfyldt. Der vil således være tilfælde, hvor der ikke vil kunne pålægges straf som følge af bestemmelsen i straffelovens § 21, stk. 3, hvorefter der som udgangspunkt kun kan straffes for forsøg på en lovovertrædelse, hvis lovovertrædelsen kan straffes med mere end 4 måneders fængsel.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til straffelovens § 9, stk. 3 og 4).

2.6. Lokalisering af lovovertrædelser begået gennem internettet

Red Barnet støtter forslaget om, at en lovovertrædelse vedrørende tekst-, lyd- eller billedmateriale mv., der er udbredt her i landet gennem internettet, skal anses for begået i den danske stat, hvis materialet har særlig relation her til landet. Red Barnet støtter endvidere forslaget om at videreføre de særlige regler om fravigelse af kravet om dobbelt strafbarhed i sager om kvindelig omskæring og om seksuel udnyttelse af børn.

2.7. Lokalisering af undladelser i forhold til juridiske personer

Advokatrådet og **Retssikkerhedsfonden** støtter forslaget fra udvalgets mindretal om at indsætte en særlig regel om, hvor undladelser (tilsidesættelse af handlepligter) skal lokaliseres i forhold til juridiske personer. Retssikkerhedsfonden tilføjer, at der ikke er grund til at komplicere straffesager mod internationale selskaber med et krav om, at anklagemyndigheden skal bevise, hvem der på selskabets vegne var nærmest til at opfylde handlepligten.

Som der nærmere er redegjort for under pkt. 3.10.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet enig med Jurisdiktionsudvalgets flertal i, at der ikke synes at være behov for en regel om lokalisering af undladelser særligt i forhold til juridiske personer. Spørgsmålet om lokalisering af undladelser har således hidtil ikke givet anledning til praktiske vanskeligheder. Indsættelse af en særlig regel herom ville i øvrigt bryde med det almindelige princip om, at straffelovens bestemmelser

om "handling" som udgangspunkt antages også at omfatte undladelser, selv om dette ikke er nævnt i bestemmelsen.

2.8. Folkeretlige grænser for straffemyndighed

Retssikkerhedsfonden finder, at forslaget om at videreføre en regel om respekt af de folkeretlige grænser for udøvelse af straffemyndighed ikke er til megen nytte, idet det hermed overlades til i første omgang anklagemyndigheden og siden hen domstolene i alle sager at tage stilling til, om den konkrete sag bør afvises med henvisning til folkeretten.

Justitsministeriet er enig med Jurisdiktionsudvalget i, at straffeloven fortsat bør indeholde en udtrykkelig regel om, at straffemyndighed kun kan udøves med respekt af de folkeretlige regler, herunder reglerne om immunitet for fremmede statsoverhoveder mv. og om fremmede skibes ret til uskadelig passage.

Efter Justitsministeriets opfattelse er det derimod ikke muligt i selve loven præcist og udtømmende at angive de grænser for udøvelse af straffemyndighed, som følger af folkeretten. Det skyldes, at det præcise indhold af folkeretten på dette punkt ikke er klart, og at indholdet samtidig udvikles løbende. Det er baggrunden for lovforslagets udformning på dette punkt.

Efter Justitsministeriets opfattelse må det i øvrigt antages, at der ligesom i dag kun i meget få sager i praksis vil opstå tvivlsspørgsmål om rækkevidden af de folkeretlige rammer for dansk straffemyndighed.

3. Lovforslaget

Justitsministeriet har foretaget enkelte ændringer i det fremsatte lovforslag i forhold til det lovudkast, som er indeholdt i Jurisdiktionsudvalgets betænkning. Det fremsatte lovforslag adskiller sig fra lovudkastet på følgende punkter:

- Det foreslås at videreføre det særlige jurisdiktionsgrundlag i forhold til kapring af fly og skibe mv., jf. den gældende bestemmelse i straffelovens § 8, nr. 4. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til straffelovens § 8 b).
- Bestemmelsen om lokalisering af handlinger foreslås indsat efter straffelovens bestemmelser om de forskellige jurisdiktionsgrundlag i stedet for umiddelbart efter bestemmelsen om territorialprincippet som foreslået af udvalget. Hermed tilsigtes det at tydeliggøre, at be-

stemmelsen vil finde anvendelse *både* ved afgørelsen af, om dansk straffemyndighed kan støttes på territorialprincippet, *og* ved afgørelsen af, om dansk straffemyndighed kan støttes på personal-, beskyttelses- eller universalprincippet mv. Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 1 (forslaget til straffelovens § 9).

- Det foreslås at indsætte en bestemmelse i retsplejeloven, hvorefter Den Særlige Klageret kan tillade retsforfølgning i en sag, som er pådømt ved en domstol uden for den danske stat, og hvor tiltalte er frifundet, men hvor der fremkommer nye beviser, som kunne have dannet grundlag for sagens genoptagelse, hvis den frifindende dom havde været afsagt af en dansk domstol (jf. retsplejelovens § 976, stk. 1, nr. 1). Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 2, nr. 1 (forslaget til retsplejelovens § 985 a).

Herudover er der foretaget enkelte redaktionelle ændringer.

Som følge af forslaget om at udvide personkredsen omfattet af det aktive personalprincip (jf. ovenfor under pkt. 2.2.1) foreslås endvidere en tilsvarende ændring af de særlige bestemmelser om straffemyndighed over for personer med dansk tilknytning i lov om våben og eksplosivstoffer, lov om anvendelsen af visse af Det Europæiske Fællesskabs retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. og lov om radiofrekvenser. Endelig indeholder lovforslaget en ændring af redaktionel karakter af lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager. Der henvises til lovforslagets §§ 4-7.